25ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6873 — 13 ՕԳՈՍՏՈՍ 1908 — ՇԱԲԱԹ — 29 ՊԷՃԷՊ 1326 — 26 Aout 1908 — 25me année — N. 6873

"ԱՐԵՒԵԼՔ„
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Կ. Պոլսոյ համար տարեկան	85	Ղ.
» » վեցամեայ	45	»
Գաւառներու համար տարեկան	108	»
» » վեցամեայ	60	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան	35	Ֆր.
» » վեցամեայ	20	»

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ

ԱՐԵՒԵԼՔ

آره‌ولك
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌کین بویاجیان
درعلیه غلطه

AREVELK
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur-Propriétaire
KARÉKIN BOYADJIAN
Cons/ple, Galata

10 ՓԱՐԱ — ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — 10 PARAS

Ամեն. Տ. Մատթէոս Արքեպիսկոպոս Իզմիրլեան

S. B. Mgr MATHÉOS IZMIRLIAN

EX-PATRIARCHE DES ARMÉNIENS DE TURQUIE

ԵՄԲԱԳՐԱՏՊԵՏ
ԵՐ. ՍՐՄԱՔԷՇԽԱՆԼԵԱՆ

ԵՂԵՌՆԷՆ ԵՏՔԸ(*)

Այն կորիկ, թմրեցիկ, դողդոջուն մարդուկը որ չորեւչաթի գիշեր, Խամյիլիէի ազնուականական Թաղին մէկ փողոցին անկիւնը, մութին մէջ դիտասար մնալա, որուն փեռեկ փեռեկ արիւնոտ մարմինը Գաղիրէի մտաւորական երիտասարդութիւնը. ուսամարտ Մարմնոյի գերեզմանոցէն ներս մացուց ուրբաթ օր, ձմրան լրիկ ու խոնա մթընշաղի մը, այդ մարդուկը հակայ մըն էր սակայն:

Հսկայ մըն էր, որովհետեւ, վերջին երեսուն տարուան հայկական կեանքը, Կոլիկսէն մինչեւ Թուրքիոյ յետին սահմանները, ու արտասահման, իր ազդեցութիւնը կը ունենայ, իր ազդակովը լեցուց, իր ազդակովը թնդացուց, իր սարսուռովը սարսռացուց: Կիրակին մը պէս անցաւ: Երկար տարի, իր ցիցմունները պիտի տեւեն, իր ազդակը, գերեզմանին փոսէն ալ անդին, պիտի լսուի դեռ, և կարելի չէ հաշուել այն ժամանակը ուր հայութիւնը այլ եւս պիտի դադրի Արփիարի անունին հնչեցնէ սարսռալ; անով արթնալ, անով ոգեւորուիլ; անով արիանալ, անով դգաստանալ, անով ընդվզիլ:

Հսկայ մըն էր ան, որովհետեւ, բոլոր այն հաղուագիւտ էակներուն պէս որոնք ճակատագրական օրերն իրենց հոգուին ծարաւը ամբոխները կը շարժեն, օրին մէկը չտեսած մը եղա, երկրագունեղով ամբարտաւան, ալէյուանոներու և փառատուութիւններու թանձր խռնկի մը տակ ծածանուած, ուրիշ օր մը գեներաթուալ, պատուանշանէկէց խորտակուած կուռք մը ըլլալու համար՝ հայհոյեցեր; ու անէծքներէ հարածուած, յետոյ յաղթականով նորէն կանգնելու համար իր խարիսխին վրայ, նորէն պաշտուելու, նորէն փոխարկելու, և վերջապէս նորէն իշխելու համար ճշմարիտ հակայի մը շառաչիւնովը:

Այս շառաչիւնէն իր մարդասպաններն անդամ պիտի զգանգին: Վրէժին խնայելութիւնը, այս մեծ ցնցումին առջեւ, թերեւս պահ մը պիտի, հանդարտի, նուաճուի: Այս անմեղ ու թանկագին արեան մէջ իրենց լայնաբաց ակորները թաթխած ատենին յաղեցումի բոպէ մը անունք պիտի ունենան վերջապէս, բոլորովին չեղծուելու համար: Բայց այդ բոպէն տիսրանքի հեշտապարգեւ սարսուռը չպիտի տայ իրենց, ո՛չ, տարիա այն մահը պիտի ըլլայ որով կը սատկի կարիճը՝ իր թոյնը կնասպնդ ներարկելէ յետոյ:

Բայց, ոճրախանձ հրէշներու արարքին տխուր ոգիսակարը հարկ իսկ չեմ տեսներ ընել, թէեւ տարիա եղեան մը ըլլայ, որուն համար ամբողջ ազգ մը մէկ շաբաթուայ ատեն պիտի կլլար «վրէժ» ազդակելով, եթէ սակայն մեր ազգը կործանու միայն վայրէջքին վրայ չըլլար, ուր արդաւաղ կը սահի կ'երթայ հիմա: Ցնորքին ու չիթմութեան վայրկեանն է: Կարծես չորս կողմէն մահազանգեր կը հնչեն: Մթութիւնն է ուր զինուած եղբայրական բաղուեներ գիրար կը խողխողեն: Փրկութեան ջաները դեռ հեռուներն են, անծանօթ հորիզոններու տակ: Ե՞րբ պիտի հասնին:

Ու անսահմանելի ոճրի մը սարսռանքը թող ա՛լ պատմութիւնը ինք ընէ, իր առաւոր ու անմոռանալի դատակնիքովը: Անհնազանդ մեծ մարդուն յիշատակին առջեւ ոճիրը ինքնին կը գահերկայ ինծի համար, սատակ անասնական, անմարդկային բանի մը գոնը ա՛լ չեմ ուզեր նիստալ այդ եղական դէմքը որուն ծարաւակէզ կաթսայ պիտի քաշեն ոչ միայն իր պաշտողները, ոչ միայն իր թշնամիները, այլ և իր մարդասպաններն իսկ, որոնք, դուցէ, օր պիտի գայ որ լաւնուաչ ձեռաւորին ծնկաբներուն պիտի գարնեն անոր աբուռը խմած ըլլալնուն համար:

Ու հայրենիքի սիրելի սահմաններէն հեռու, օտարութեան մուռնջ ու անզգայ սա արիերուն վրայ, խառվիլ, վիշտ, զայրոյթի մրրիկներուն մէջ որ էմիթեան էր փոթորկին այս պահուն՝ այս անկարելի անհետացումին առջեւ, միակ մտածումն մը վիշտն է մնաւանդ որ իրամնապէս, խորապէս կ'ընկճէ զիս.— Ինչ այրիացաւ հայ մտանագրութեան համար՝ Արփիարեանի մահով: Այս մէ՛կ շունչին անհետացումովը կարծես խառնուածն կը պարզուի ազգային լրագրութեան հրապարակը: Դատարկութիւն, զոր բան մը կարծես չպիտի կրնայ լեցնել:

Ու ցնցուած երեւակայութեանս առջեւ ծով մը կը ներկայանայ իր ջուրէն պարպուած...

* * *

Ա՜խա՜ս, բոլոր փիլիսոփայական այս արտում մտածումները պիտի կրնա՞ն սակայն ողնցուցնել այն եղկելի, ծակծկուած դիակը, գնդակներէն ուռցուցուած, զոր՝ ալ վերէն մաղուող մեռելական ցուրտ սառուցիներուն մէջ տեսանք՝ Մարմնոյ փոսին եզերքը, գաղալին մէջ, եռեւեռկած հակայի թատամաղ, գունատ ու խորտակուած դէմքէն վար, երբ չորս կողմէն հեծեծանքները կը պայթէին համատաղ...

Եր. Սրմաքէշխանլեան

(*) Արփիարի սպանութեան երկրորդ օրը՝ Լուսաբերի մէջ հրատարակուած:

ԿԵԱՆՔԸ ԳԱՒԱՌԻ ՄԷՋ

ԹՈՂԱՆ

Յուլիս 12ին Սանմանագրութիւնն վերահաստատման պաշտօնական հեռագիրը ելեկտրական հոսանքի մը պէս թափեցաւ տարածուեցաւ քաղաքիս մէջ: Ազատութիւն, հաւասարութիւն և արդարութիւն զգացումը, որ մարելու վրայ էր մասամբ մեր մէջ, սասնակ տարիներու ճնշումներուն հետեւանքով, սկսաւ վերարծարծուիլ, բոցավառիլ, խանդ և աւիւն ներշնչել մեզ, որպէսզի զգայնք թէ ալ քմահաճոյքի սարկայ չպիտի լլլանք, մենք ալ իբր Օսմանցի՝ հաւասար պիտի նկատուինք մեր Թուրք եղբայրներուն, և ձեռք ձեռքի տուած՝ մէկ մարմին, մէկ հոգի, երկրին յառաջդիմութեանը, զարգացմանը պիտի աշխատինք:

Յուլիս 12ին քաշուած հեռագիրը, անձիս միութեարիին մէկ քմահաճ կարգադրութեամբ, ճիշդ ինը օր ետքը պաշտօնապէս յայտարարուեցաւ, ինչ որ Դատապետ նախկին կանակալ Վահեմ. Բէյիա Աբքիթ փաշայի ղայրայքը հրաւիրեց. ան ազդու հեռագրով մը հրամայեց որ անմիջապէս յայտարարուի հեռագիրը: Յուլիս 24ին հինգշաբթի իրիկուն թատրոնական չալուշ էֆէնտիները՝ քաղաքիս վաճառականները և խանութպանները գիշերային լուսաւորութեան հրաւիրեցին. վաճառատուներուն մէջ կը սկսի ոգեւորութիւն մը և իրար գերազանցելու ճիգեր կը թափուին. գերեզմանները՝ ձեռքերնուն զոյնը ձգած՝ զրօշակներ կը ձեւեն և կը կարեն, վաճառատան պաշտօնեաները ամէնէն ծանրագին մետաքսեղէններով կը զարդարեն պատերը, ուրիշներ ատաղթի ոսկերով հիւսուած պատկերով, ուրիշ ծաղիկներով աւետեաց պատուհանները կը զարդարեն, կարգ մը պաշտօնեաներ ալ լուսաւորութեան հոգ կը տանին: Գիշերուան ժամը մէկին միջոցներուն խանդավառ ոգեւորութիւն մը սկսաւ ժողովուրդին մէջ: Նուագախումբերու խումբերը վաճառատուներու մէջ ճարակաւոր ներդաշնակութեամբ մը օրուան հանդէսը կը ուսնէին արեւելեան հմայիչ եղանակներով և Ժողովրդային խուռն բազմութիւնը ուրախութեան աղաղակներով օդը կը թընդացնէր: Գիշերուան ժամը մէնչեւ 4½, նոյն ոգեւորութեամբ չարունակուեցաւ հանդէսը:

Յաջորդ օրը, ուրբաթ առաւ, Առաջնորդարանի բարարանը Մայր Եկեղեցի կը հրաւիրէ Ժողովուրդը, հայկական թատրոնը կոչնելու համար: Խուռն բազմութիւն մը կը հաւաքուի եկեղեցիին բակը, չգիտ թատրոն մը կազմելու նպատակով: Կ'արժէ մեջտեղել անգլիս զինուորականներէն ոմանց պաշտօնեաներուն ցոյց տուած խանդավառութիւնը. ժամը 3ին ծայր տուաւ մեջեալ պաշտօնեաներուն թատրոնը, որ կը բաղկանար 8 կառքերէ. առաջինն և երկրորդն կառավարներուն քով դրօշակակիր պաշտօնեաներ կը ծածանեցնէին օսմ. փառա գանմ դրօշակը: Թատրոնը կանգ առաւ Մեծ Պուլուդի վաղոցին բերանը, ուր ելեմիի պաշտօնեաներէն մէկը բարձրաձայնեց մը ելլելով՝ ճառ մը կարդաց: Ժողովուրդը «Կեցցէ՛ Ազատութիւն և Հաւասարութիւն» պոռալով քաղաքը կը թնդացնէր: Զինուորականները թատրոնը մեկնելէն ետքը հայկականը յառաջացաւ: Երեւակայեցէ՛ք 1500-2000ի մօտ բազմութիւն մը, որուն առջեւէն դրօշակիրներու խումբ մը, անոր ետեւէն երգեցիկ խումբը, յետոյ նուագածուներու խումբը: Թատրոնը ուղղակի Մէյտան զօրանոցը ուղղուեցաւ, ուր սպաները սիրալիր ընդունելութիւն մը ըրին: Հոս տեղի ունեցան մէկ քանի ճառախօսութիւն: Թատրոնը Մէյտանէն բաժնուելով պողոտային վրայէն յառաջացաւ և նոր Խանի առջեւ կանգ առաւ, ուր ճառ մը կարդաց հայ երիտասարդ մը: Յետոյ Սանասյոյ փողոցին վրայ ելլելով ուղղակի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին բակը առաջնորդուեցաւ, ուր անդամներ հայը սուրբը քարոզեց և հրաւիրեց ժողովուրդը որ չափաւորէ իր խանդավառութիւնը. քարոզէն ետքը կարգաց նորընտիր ներքին գործոց նախարար և Դատապետ նախկին կուսակալ Վահեմ. Բէյիա Աբքիթ փաշայի հեռագիրը, որ կը ծանուցանէր պաշտօնին պարձրացումը և հայրարար կը խրատէր՝ որ սա փափուկ ժամանակիս մէջ չպի մը գնենք մեր զգացումներուն: Հեռագիրին ընթերցումէն ետքը երկու հայ երիտասարդներ ճառեր կարդացին. յոյս մըն ալ բանախօսեց: Յետոյ ժողովուրդը ուրախ զուարթ ցրուեցաւ:

ԹՈՂԱՆԱՑ

* * *

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

Յուլիս 24ին արդէն մուսնակիը ազդարարած էր որ չորեքշաբթի օրը ժամը 6ին բոլոր ազդերը զօրանոց ներկայ գտնուին, ուր պիտի կարդացուէր Կայսերական Ֆէրմանը: Հայկական վանքի հրապարակը հայկական խումբ մը կազմեցաւ, որ կը բաղկանար Մարանուելեան մէկ մասէն և 200ի մօտ քաղաքացիներէ: Տարաբախտաբար քայլ չէր առած դէպ ի զօրանոց, սոնա անդրէն զինուորական նուագախումբը զինուորական հանդէսը: Հայկական խումբը ետեւ մնաց: Ցետոյ յառաջացան զօրանոցի հրապարակը, ուր կը գտնուէին հայ, յոյն և Տրեայ խումբերը. քանի մը երգեր երգուելէ յետոյ, 6-7 կառավարական պաշտօնեաներ և պատիւելի սնծնուորութիւններ ճառախօսութիւններ ըրին: Հայկական խումբէն խօսեցաւ Պ. Դրիգոր Գրիգորեան: Յաջորդեցաւ օթէլին քով Պ. Սոգոմոն յանպատրաստից հիանալի արտասանութիւն մը ըրաւ, որ ներկայ գտնուող կառավարական պաշտօնեաներու կողմէ ծափերով և աղաղակներով շնորհաւորուեցաւ: Յետոյ երգելով թատրոնատարածքը հասան, ուր Սեգրաք Մինասեան բանախօսութիւն մը ըրաւ արարերէն լեզուով: Ճառեց նաև Պ. Արամ Յակոբեան, ամփոփի մը վրայ բարձրացած: Հայկական խումբը հասաւ «Յուսկիւ գուս» կոչուած հրապարակը, ուր կը գտնուէր տեղի քան 5-6 հազար բազմութիւն: Հոս էր որ կրակոցից Հայ կոչեմ երիտասարդներ իրենց ամբողջ ճառատասանութիւնը խարեցին: Ճառախօսութիւններ ըրին Պետրոս Յարութիւնեան, 3 Հրեաներ, 2 արաբացի ազատականներ և Առաստաբ Զօրանոցեան: Թատրոնը քաղաքին մէջ չորս մը ընելով եկաւ զրանոցին քով, ուր ասնանախօսեց Յովհ. Մկրտիչեան. խօսեցաւ նաև Ժառանգաւորաց վարժարանի կառավարիչ Պ. Դրիգոր Դաւթեան թարգմանելն ետեւ: Յետոյ Ս. Յակոբ առաջնորդ. այնուհետ ալ երգուեցան երգեր. Թատրոնը շարքով դնաց Իպմիրլեան Սրբազանի քով, որ արդէն քաղաքացիներու բազմութեամբ շրջապատուած էր. ճառախօսեց Սրամ Յակոբեան, Ներսիսյան թեանը Իպմիրլեան Սրբազանին և Հնորհաւորեց Սանմանագրութիւնը և Ազատութիւնը: Իպմիրլեան Սրբազանն ալ կարճ խօսութիւն մը ընելով շնորհակալութիւն յայտնեց բազմութեան՝ որ հանած էր գինքն այ մասնակից ունել ուրախութեան: Ցորեկուան ուսնին գիշերուան խոր լռութիւնը շաղոտեց, այլ ժամը 1ին սկսաւ լուսաւորութեան հանդէսը: Վանքին հրապարակը ամբողջովին գոյնզգոյն կանթեղներով զարդարուած էր. գեղմանական նուագախումբ մը ի պատիւ Հայոց հանած էր ներկայ գտնուել և գեղեցիկ կերպով Ազդ. Սանմանագրութեան երգը: «Արիք Հայկազունք»ը երգեցէ՛ ետքը մեկնեցաւ. ճառեցին Պետրոս Յարութիւնեան: Գերմաներէն ճառ մըն ալ ճիշդ վանքին գիմացը արտասանուեցաւ, ինչ որ ցոյց կուտար Հայոց դերը և ներգործութիւնը գործին մէջ: Կիրակի օրը գլխաւորական նուագախումբը ի պատիւ Ազգիս հանձնեցաւ դալ վանքին հրապարակը, ուր մէկ ժամի չափ շարունակ նուագեց: Հայկական խումբը սաեկի և յոյն խումբերուն գիմաւորել գնաց: Տ. Սարգիս Վ. Սէֆէմեան և Տ. Պետրոս Վ. Սարաճեան Թուրքերէն ճառախօսութիւններ ըրին և ընդհանուր գնահատման արժանացան, յոյն և Թուրք խումբերուն կողմէ ծափահարուելով: Արարացի մը ճառախօսութիւն ընելէ ետքը, Թուրք և յոյն խումբերը Հայկական խումբին առաջնորդութեամբ և գլխաւորական նուագախումբով սկսան շուկայէ շուկայ, փողոցէ փողոց պտրտիլ. գիշերուան ժամը 1ին Հայկական խումբը վերադարձաւ: Բաւական ժամանակ ետքն ալ հրէական խումբ մը վանքին բակը այցելեց: Քանի մը «մօլլա»ներ փափաք յայտնեցին խօսելու. գնացում արուեցաւ իրենց և խօսեցան առնիթով. «Հայ Ազգին գերը և անոր մարտիրոսներուն յիշատակը»: Տ. Դրիգոր Վ. Յովհաննիսեան երկու անգամ թուրքերէն հիանալի ճառախօսութիւն ընեց. գիշերուան Յամը 6-7ին ցրուեցաւ խումբը: Երկուշաբթի օրն ալ լուսաւորութիւն կատարուեցաւ վանքին հրապարակը, ուր խօսեցան բազմաթիւ հոգիներ. այսպէս 10-15 օր չարունակեցին հանդէսները:

Ե. Տ. Ե.

ՆՄՈՅՇՆԵՐ

ԳԵՐՄԱՆ ԱՐԻՒ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԵՆԷՆ

ԱԳԱՐԱԿԱՆ ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ

Պղտիկի մը պէս չատ անդամ լայեր եմ, սակայն չեմ գիտեր թէ ինչո՞ւ համար: Երբեմն ալ զաղանի ժպիտներ արձակեր եմ, և դարձեալ չեմ գիտեր թէ ինչո՞ւ: Մոդական ձեռք մը զիս բռնած է և կ'ուզէ առաջնորդել, սակայն օտար և անծանօթ երկիր մը:

Երբեմն տարօրինակ զաղափարներ զիս կը պաշարեն ու չուրջս սեղաններ դարսնելով զիս կը դիմեն, կը կամարդեն: Կեանքին ինչ բլլալը չեմ կրնար ըմբռնել. չեմ գիտեր թէ մենք երկուքս ինչ ենք և ուր է մեր վախճանակէտը:

Պղտիկի մը պէս չատ անդամ լայեր եմ, սակայն չեմ գիտեր թէ ինչո՞ւ: Երբեմն ալ զաղանի ժպիտներ արձակեր եմ և դարձեալ չեմ գիտեր թէ ինչո՞ւ:

ՄԵԼԻԹԱԼԱՒԹԻՒՆ

Մի՛ լար: Ամպերուն արծաթեայ, հնչուն լոյսեր, հոսեցէ՛ք ծառերուն, լայնատարած, կապտորակ ծովուն վրայ, անհունութեան մէջ կը ծածանին երկու սպիտակ առագաստներ, — մեր երազները:

Մի՛ լար: Երբ քանի մը նուաստներ ջանչատանին, մեկը ապատովարար կը հանի նուաստագիսաը, այո՛, մեկը կը գտնէ ապահով հանդուստարանը, ուր չարիքը պիտի վերջանայ և առատութիւնը պիտի հիրէ:

Մի՛ լար: Բարձրացո՛ւր ամբարտաւան գէմքդ գէպ ի առաւերը, ուր կրկնակ մը կը գտնուի և որուն վրայ ոսկի արտիտներու մէջէն փրկուածները հանդիսական զգեստներով մտեր կուգան:

Մի՛ լար, երբ փուչէ պարկը գեղ խաղէ: Արծաթագոյ ծառերը գիշերուան խաղաղութիւնը կը հանին: Առատման կապոյտն վրայ կը ծիածանին երկու առագաստներ, — մեր լուսաւոր երազները:

ՅԱՆԴԵՐԸ ՈՒ ՎԱՆԵՐԸ

Հոգիս մէկ թափանցիկ իզձեր հեշտ յանգերով իրենց հանդիսական երգերը կը հնչեցնեն: Ես խուսար գիշերն եմ, որուն մէջ սուսամգի վիշար կը հանի. արծաթագոյ լուսնակն եմ, որ մրտիալ անասուններուն վրայ կը բազմի. յաւիտենական անէջ աստղն եմ, որ կը մասնանչէ երանաւէտ հայրենիքդ: Կարմիր վարդին բոյրն եմ, որ քեզ կը գինովցնէ իրիկուան գաղջ օդին. արեւին ամենատես շառայլն եմ, որ ամէնուն պատասխանին ներս կը սպրդի. պարզ ու գեղեցիկ օրն եմ, զոր ոչ մէկ մառդ ամպ կը վրդովէ. արշալոյսի վճիտ ցօղն եմ, զոր կ'ըմպին ծառերը և գաշտերու խոտերը: Մենաւոր աշտարակին փողը, գաշտերու ծլարձակող սերմը, արծաթի ամպերն եմ և գաղտիար մը՝ սիրեցեալներ մէջ:

Ես արծիւ մըն եմ, որ արեւէն ու աստղերէն չգժգոհած կը տատանիմ. իրիկուան հեշտաբոյր երգն եմ, որ օրուան աղմուկները կ'անհետացնէ. մանուկի մը բարեպաշտ, հաստատուն աղօթքն եմ, որ ապահովարար Տիրոջը ճամբան կ'առաջնորդէ. ջուխակի մը չիթի ձայնն եմ. մոր մը թափառական որդին. ես զուարթացնող, կայտառն հանդիսն եմ և հառաչանքը՝ մահամերձ կարծիքի մը: Յաւիտենական վիշան եմ. ապիտակ կարապը՝ ծովուն վրայ: Աղջիկ մը նորարարդով կերպարանքն եմ, ինչպէս նաև խորհրդաւոր անասուր: Ճամբուն եղբը մարդասիրն եմ և օրհնեալ, ջերմին բազուկ մը: Հնամենի, դեղնատած գիրքն եմ ես: Անասուասարէն ծառերով չրջապատած խրճիթն եմ ես. զոյնզգոյն փուղը՝ դաշտաղաւնին, պակ-պարզ ուաղ խորանը. լուսինը՝ մանուան գագաղին. վերելքը՝ Աստղանիներուն. արիւնոտ յոգնութիւնը խուժդուժ պատերազմի մը. ճարճատող բոցը՝ չիրագոյն վառարանին մէջ, և ապիտակագեղեցիկ ուխտաւորը՝ կեանքի ճամբուն վրայ:

Կէս օրուան ժամն եմ, որուն հնչումները գիշերամանասան միայնութիւնը կը պղտորեն: Լքուած որբ մըն եմ ես. անդադրում փոթորիկ մը, թափառական ժամանակը, յաւիտենականութեան ճայնը, գարնանային ծաղկաղարդ ձոր մը, ասուերը՝ հարանիկան սրտերու. չրջմոլիկ հուր մը՝ հոգեւոր ճանիթին մէջ, փակեալ պարտէզ մը և ձիւնաւան մը՝ անասուն խորութեանը մէջ:

Ես երիտասարդացած չեմ ու պիտի չծերանամ: Արարք վիրաւորող նիզակն եմ ես. ալեկոծող փոթորիկ, անասուներու մարմնութիւնը և կոյր երկնանայր մը: Ես լոյսն եմ մանարդեանն խուցին, որուն վրայ խորհողը իր գլուխը կը պպզեցնէ. հովիւը՝ Ալպեանիներու բարձրերգ արօտներուն. երգուած սաղմոսը՝ մանկական սարտներու: Ջան մըն եմ ես, որ չի ջնջիր և կարդալ վարդը՝ որ չի թարշամիր: Դիւղի մը ազրիւն եմ, որ մի՛չտ կը կարկաչէ և այն պահը, երբ երգեր կը լսուին: Դեղի թմբին եմ, որուն տակ ամենէն հին երգերը երգուած են: Վայրենաթիլ (սարը գիշեր) թղջն եմ, որ չիրանացուելիր, և քաղ մը, որ ակնարկ չի վարգարեր: Անգիր զգացում մը և անդրդիր ժամ մը՝ եկեղեցիին մէջ. վերջին վարդը՝ ուշան ցանկապատին մօտ. անհաստատիմ հարս մը և ձորերու խորերէն արձագանգող զանգակի մը հնչիւնը: Ես ճմրան ձիւնասպառ գաշան եմ և ապրացող արեւերքը: Ես քեզմէ չարունակ հարձուող երջանկութիւնն եմ և մոր մը մահերգի սարսափող ակնարկը:

Այո՛, ե՛ս, ես յաւիտենական փառասան եմ, հայրենասիրիչ իզձը, որ ծիրգաւայր մը կը փնտռէ:

ԻԴԵԱ ԷՒ

Ես ինչ էի...— Ծաղիկ մը, որ գիշերի մը մէջ փոթորիկը արմատասալ ըրաւ և մուրճերի մը, որ ճամբուն եզերը կը նուաղի անօթի, պտրտասած:

Ինչ էի ես...—Ատատուն մթնասուար խորութիւններուն մէջ չնչող մայրի մը և թաշնիկ մը, որ գնահատամ ակէ մը իր պատուքը կը մարէ: Ամպի քուրայ մը, որ կարոյան անասնամութեանը մէջ ինքզինքը կը կորսնցնէ և հոգի մը, որ ապահով օթեւանի մը իրենովը ցրտահար եղեր է:

ԻԴԵԱ

Երբեմն իզձեր ունեցե՞ր ես: Կը սեղնեմ, որ ան իր քոյր, արդունքի և եղբայրի կարմրատ, կը ցնցի, անանք կը վերջանան ամպերու եզերքուն մօտ: Ան հաստատամտօրէն թիթեռի մը պէս իր թռիչքը կ'արձակի ամէն բանի մէջ: Ճամբու կը զգայ ու կը լսէ կեանքի աղմուկը: Եւ սակայն ան չի կրնար այս չփոթութեան մէջ ապրիլ: Անոր բնակարանները են սառիլը, անանց անդորրութեանը մէջ ընկղմած. անկէ կուգայ այս խուսնամրոտ գոյութեանը վրայ, մեզ ալ բարձրացնելու դէպի յաւիտենական սառերու խաղաղութեանը մէջ... Խաղրէն գիշերի պէս խորին ու մթին, իր աչքերովը կ'երազէ սառուցային շրջելութիւնները և փառքերը: Իզձը երկրի ամէնէն խոր ընդերքները կը խմնցնէ, կը թրջէ, և ընդհանրական բարձունքներու բարձրութիւններն ալ կը լուսաւորէ: Ա՛ւ որ կեանք գոյութիւն ունի, հոն իզձը կը սարսռէ իր գրօշակը, և երբ մահէն եաբր դէպի լոյս ուղղուինք, հո՞ն ալ նորէն մեզ կ'առաջնորդէ:

ՀՈՆ

Հոն, ուր սնոնանութիւններու խորութեանը մէջ արծիւը իր արշաւարշաւ շրջանը կ'ընէ, հո՞ն կը գտնուի կեանքիս լոյսը: Հոն են նաև իմ սէրերս, ուր սառերու վրայ իզձը կը հնչեցնէ իր մեղ երգը:

Հոն են իմ ուժերս Հայրենիքդ. միայն հո՞ն կրնամ երջանիկ ըլլալ և մնաւոր ապրիլ: Անկէ կը դիտեմ ամամայ յաւիտենական գործերը Արարչին՝ Որուն հետ սառածին կ'ապրինք:

ՄԿՐՏԻՉ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

ՆՈՐ ԹՈՒՐՔԻԱՆ

Թուրքիոյ այժմու կացութիւնը ժէյոն-Թուրքերուն ձեռք բերած յաջողութիւնն և ապագայ դէպքերու միջեւ սառատնակ վիճակ մըն է: Շարժման և յաջողութեան ցնծութիւնները անցան և հիմա հոն և նոր Թուրքերուն մէջեւ՝ այսինքն Եզիպտի և Սորիոյ արարանի միջեւ մերձեցման լուրջ խնդիրն է որ երեւան եկած է: Հիմա Թուրքիոյ մէջ կառավարական ոյժը օրինաւոր ու ապօրինաւոր ձեռքերու մէջ կը գտնուի՝ այսինքն Եզիպտ, Բ. Դուռ, ժէյոն-Թուրքերու Բօմիդէն, Բանակը, Մամլուկ, հանրային կարծիքը և ժողովուրդին զարգացեալ մասը. ամէնէն ալ գործի կը խառնուին և քիչ օրէն Սորբոնը դարձեալ ալ պիտի մասնակցի այդ ոյժին: Հիմակուհիմա Բօմիդէն և Բանակն է սակայն որ առաջի բաժինն ունին այդ ոյժին մէջ: Այժերու այս խառնաշփոթի և ապօրէն վիճակին վախճան պիտի տրուի մօտաւոր ապագայի մէջ, օրինաւոր իշխանութեան հաստատումովը: Ժէյոն-Թուրքերու քօմիդէն վարչութեան մասին որոշ տեղեկութիւն մը տալ կարելի չէ առ յայժ: Զանազան անձեր կամ ազդեցութիւններ մէկ օրէ միւսը կը բարձրանան կամ կ'ինջնեն փոխնակի. նոյն իսկ երկու խումբերուն միջեւ հաստատելապէս համաձայնութիւն գոյացած չէ դեռ: (Ծ. Ֆ. Պաշտօնապէս ծանուցուեցաւ թէ համաձայնութիւն գոյացած է): Կը հաստատեն թէ Բարիզի Բօմիդէն որուն համար կ'ըսուէր թէ Թուրքիոյ և օտար երկիրներու մէջ բրոպականա կ'ընէ, այլ եւս կրծնցուցած է իր նախկին կարեւորութիւնը և հիմա ամէն ոյժ Թուրքիոյ քօմիդէին ձեռքն է, և ան է որ կը զարձարէ ծրագիրը ու գործագրութիւններն ալ կը պաշտպանէ: Երեթալով հաստատութիւն կը գտնէ սա կարծիքը թէ՝ քօմիդէին էական կազմակերպութիւնը և գործողութեան պատասխանութիւնը սկզբան այնչափ մեծ չէր, և դեռ մէկ քանի ամիս առաջ սկսած է գործել: Բայց սա ճշմարիտ է որ այդ գործը քրիստոնեայ քօմիդէներուն բաշխմանայ ընթացքին օրինակուեցաւ, և իր գլխաւոր թելադիրն եղաւ ընդհանրապէս դժգոհութիւնը զոր յառաջ բերած էր նախկին կառավարութիւնը և դժգոհութիւնն ալ այնչափ մեծ էր որ բոլոր խելացի ու կրթեալ Թուրքերը համակարծիք գտնուեցան ժէյոն-Թուրքերու շարժման: Այդ շարժման գործագրութիւնը նպաստաւորուեցաւ Թուրքերու այն ծանօթ յատկութիւնէն որով մարդ ո և է գործ սկսելու առեն Աստուծոյ վրայ կը դնէ ամէն յոյս ու յանդգնութիւն: Զմոռնանք ըսելու որ Թուրքերուն իրենց մեծին հնազանդութեան և կարգապահութեան ոգին, ինչպէս նաև օտարներու միջամտութեան համար ունեցած վախն ալ մեծ ազդեցութիւն ըրին այս գործին ձեռնարկութեան վրայ: Բօմիդէին գործի սկսելուն առեն ունեցած նիւթական միջոցները չատ նուազ էին:

Թուրքիոյ բոլոր զինուորները՝ Եզիպտոսի հետ առանձին կ'ապրինք:

Ե. Ս. Ե.

թէև ըստ ոմանք եղան թէ քօմիտէն երկար ատենէ ի վեր Անգլիոյ նեղութական աջակցութիւնը կը վայելէր, բայց ենթադրութիւն բլլալու է այդ։ Քօմիտէն իր առաջին յայտարարութենէն սկսեալ մեծաքանակ նուէրներ և հանգանակութիւնէ գոյացած գումարներ ունեցաւ իր տրամադրութեան տակ և նոյն իսկ թուրք մեծ պաշտօնատարներ զանազան միջոցներով մեծ գումարներ տրամադրելի ըլլն քօմիտէին։ Հիմա որ Քօմիտէին շարժումը յաջողած է և Սահմանադրութիւնը հրատարակուած, Բ. Դուռը կամ թուրք նախարարութիւնը անաղնապէս մեծ պարտաւորութեան մը առջեւ կը գտնուի այսինքն կառավարման մեքենան մաքրել ներսով գուրսով, ելմտական վիճակն ու մտաւորականութիւնը հիմնն բարւոքել և վարչութիւնը նոր սկզբունքներու և հիմերու վրայ դնելով անոր կանոնաւոր ընթացքն ապահովել։ Եթէ նեղութենէ դարմանիմ մը ունի Դաշիճին այս և կառարելիք ներքին ուրիշ պարտաւորութիւններ, մարդ չու

բիարքարանի բոլոր պաշտօնեայք, Հայ և Թուրք մամլոյ ներկայացուցիչք, Օսմ. Բամիթէի և Հայ երկու Ազգային ընկերութեանց պատգամաւորք և ականաւոր անձինք։

Գ. Մեաժբրիի չոգենաւն առջևէն, իսկ միւս բոլոր չոգեմակոյկներն ետևէն Թափօր կազմած գէպի Ղալաթիոյ քարտիը պիտի ուղղուի, ուր պիտի սպասեն 10 լանտօ և 10 ֆայթոն, և միայն կապի համար պատշնալ քարի ունեցողք կրնան կապ նստիլ ըստ պատշաճի, և ըստ ատիճանի։

Դ. Իզմիրեան Սրբազանի կապերն առջևէն պիտի երթան չորս վեղարաւոր վարդապետք, ձիաւոր, որք են Պապեան Տ. Եղիկ, Յակոբեան Տ. Վահան, Ասլանեան Տ. Գէորգ և Հաղարաբեկեան Տ. Անանիա վարդապետք, ինչպէս նաև չորս ձիաւոր բարապանք Ա. կապերն առընթեր։ Վարչական քսան կապերուն պիտի հետեւին պատգամաւորաց այլ կապերն։

Ե. Այսպէս մեծ թափօրն բարձրագոյն Դրան լայն պողոտայէն յառաջանալով՝ կեսիք փաչայի լայն գահիվայրէն (վալի փաչա եօթուչու) պիտի իյնէ Պատրիարքարան, ուր պիտի ողջունուի զանգակահարութեամբ։

Զ. Պատրիարքարանի նեղ փողոցին երկու եզերքներուն վրայ երկու դասեր զարդ յարթական կամարներ պիտի չինուին և ուր ասիկինք պիտի դրուին կարգապահութեան հսկելու և ժողովուրդը արգիլելու համար անկարգապահութենէ։ Մայր եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդը պիտի հոգ տանի կամարներու չինութեան։

Ե. Փոխանորդարանի միջոցաւ Մայր եկեղեցւոյ մէջ կարգադրութիւնք պիտի անմնուին, որպէս զի մէկ եպիսկոպոս, երկու վարդապետք և բաղմաթիւ քահանայք զգեստաւորեալ սպասեն և դիմաւորեն Իզմիրեան Սրբազանը, որ ուղղակի բեմ ելլելով չուրջառ առած սովորական շարակնէ և աղօթքէ վերջ պիտի տայ իր վերադարձի անդրանիկ օրհնութիւնը ու Պանպանիով փակ հանդէսը, և կոմնակի զանն պիտի դառնայ Պատրիարքարան։

Ը. Մանաւոր քարթերով Պատրիարքարանի մեծ դահլիճը պիտի ընդունուին պաշտօնական անձինք ուր պիտի կատարուի պաշտօնական ողջամտիցքի պարտզութիւնը և հանդէսը պիտի փակուի։ Պատրիարքարանի դուռը ասիկինով պիտի պանպանուի՝ քարթով ներկայացողներ ընդունելու համար, և այս կարգադրութիւնը պիտի ծանուցուի փոխանորդարանի միջոցաւ բարապանապետներուն։ Պատրիարքարանի մէջ ընդունելութեան ատեն մէկ եկեղեցական բարի գալատեան ճառ պիտի խօսի։ Անձերուն որոշումը Տեղապահ Սրբազանին անկ է։

Թ. Երուսաղեմատան մէջ յարդարել տրուած է երկու սենեակ բան պաշտօնի, Իզմիրեան Սրբազանի ասմանայ ընակութեան համար։ և այս հոգը յանձնուած է Ասլանեան Յարութիւն էֆէնտիի, և ուր պիտի ընդունի Նորին Սրբազանութիւնն յաջորդաբար ըլլալիք այցելութիւններն։ Հիւրամեծարք են Տ. Եղիշէ վրդ. Զիլինկիրեան և Տ. Դրիգորիս վրդ. Պալաքեան։

Ժ. Առ Օսմանեան Բամիթէն եղած դիմումին վրայ Բամիթէն սահմանած է Ռափկանութեան Նախարարութեան հետ խորհրդակցելով հարկ եղած թուով ոստիկան և ոստիկանական զինուոր տրամադրելի ընել չորեքշաբթի օր քարտիին վրայ, կարգապահութեան հսկելու համար, ինչպէս նաեւ Պատրիարքարանի և Եկեղեցւոյ դրան առջեւ հսկելու համար։

ԺԱ. Լրագրական ծանուցմամբ ծրագիրն ի գիտութիւն հաղորդել ժողովրդեան որ կարգապահութիւնը պահելու հետամուտ լլլի և Իզմիրեան Սրբազանի կապի ձիերը քակելով ինք քաղելու հետամուտ չլլլի, որպէսզի թափօրը չխանգարուի։

ԽԱՍԳԻՒՂԻ ՆԱՀԱՏԱԿՆԵՐՈՒՆ ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏԸ

1906 Օգստ. 14ի անուրի Ջարդին զոհուող Խասգիւղցիներուն նահատակութեան 12րդ տարեդարձին առթիւ, յառաջիկայ երկուշաբթի Ս. Աստուածածնի մուտքոյին օրը տեղւոյն Ս. Աստեփանոս եկեղեցին մէջ յատուկ Ս. Պատարագ և Հոգեհանդիստ պաշտօն պիտի կատարուի, յայտնուած ընդհանուր բաղձանքներու համաձայն։ Խասգիւղի քարոզիչ Տ. Եղիկէ Մ. Վրդ. և Թաղ. Խորհրդոյ անդամներ, որոնք այսօր Ամէն. Իզմիրեան Սրբազանը դիմաւորելու և իր օրհնաբեր վերադարձը շնորհաւորելու կ'երթան, պիտի խնդրեն Պատ. Տեղապահ Ս. Հօրմէն որ Տ. Մուշեղ եպիսկ.ը յառաջիկայ երկուշաբթի օր նահատակներու յիշատակին պատարագելու և քարոզելու համար Խասգիւղ գրկուի։

Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Նկատելով որ վերջերս Դաշնակցական հերոսներու կենդանագիրներ հրապարակ կը հանուին և կը ծախուին այս ու այն անձին կողմէ, կը փութանք աղդարարել թէ կարելի չէ որ շահագիտութեան առարկայ դարձուին Դաշնակցութեան համար նուիրական եղող դէմքեր, որոնց հրապարակումը Դաշնակցութիւնն իրեն միայն կը վերապահէ։ Խիստ պատասխանատուութեան կ'ենթարկուի այն շահագէտն որ կը համարձակի անասանել այս արգելքին։ Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ տեղական Կոմիտէ

12/25 Օգստ. 1908, Պոլիս

ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ ՍՐԲԱԶԱՆԻ ՊԱՏՆԵՐԸ ԵՒ ԱՆՈՒՆԸ.— Հայ պարկիչ արուեստագէտ մը գեղեցիկ գաւափար ունեցած է մետաքսեայ և պարզ թաշկինակներու վրայ Իզմիրեան Հայրիկի պատկերը նկարել գեղակիրա ճաշակով մը և ծախսա հանել հրապարակին վրայ։ Վաճառման գործը պիտի յանձնուի տարբերութիւնէ դարձող դժբաղդ գաղթականներուն, որոնք այսպէս ապրելու միջոց մը պ'ունենան, քանի որ յայտնի է թէ մեր տարագիր եղբայրները նիւթական ինչ նեղութիւն կը քաշեն Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին չշրջապակին մէջ։

ՅՈՎՍԵՓՈՒՐԿԻՆ Լենդրանքին վրայ Պատ. Տեղապահ Տ. Եղիշէ Դուլեան Սրբազանի մեծադիր պատկերը չենուելով, Պարիարքարանի ընդունելութեան դահլիճի պիտի դրուի Պատրիարքներու շարքին մէջ, բացառաբար ըլլալով պատրիարքական արժանաւոր տեղապահի մը պատկերը, ինչպէս եղած է բացառաբար տակէ առաջ Տ. Մատթէոս Մաղաքեան Սրբազանի համար։

ԲԷՅՈՒԹԼԵԱՆ Սրբազանին ժամանումին առիթով Պոլսոյ բոլոր Հայ Վաճառականները որոշած են այսօր կէս օրէ վերջը իրենց վաճառատուները փակել ի պատիւ Մեծ Սրբազանին։ Ամէնքն ալ իրենց պաշտօնեաներուն հետ քարտի պիտի երթան դիմաւորելու։

ՊԱԼԱԹԻ մէջ Իզմիրեան Հայրիկ լաբանի մը հատատման առթիւ Թաղ. Խորհուրդի ատենապետ Ս. Թէլլեան 50 ոսմ. ոսկի նուիրած է։

ՊՈՒՐՍԱՆԱՅԻՆ մէջ առաջ եկած Սահմանադրական շարժումներուն Հայերը իրը քաջալերող ներկայացնելու դերը ստանձնած է Նովոյի Վրեմիայի մասնաւոր թղթակիցը, որ սկզբունքով ատելով այդ յառաջդիմական շարժումը, կը հեռագրէ որ այդ շարժումին մէջ պատասխանատու են Պարսկաստանի Հայերը։ Այդ սուտ լուրին նկատմամբ բողոք եղած է տեղին առաջ հիւպատոսին, որ պէտք զգացուցիր է այդ թղթակցը հեռացնելու տեղէն։ Այդ չենծու լուրերուն հետեւանքով Ատրպատականի Առաջնորդ Կարապետ վրդ.ի ալ դիմում եղած էր որպէս զի յանձնէ ապատանողները, ապա թէ ոչ Հայերն ալ պատասխանատու կը մնան։ Առաջնորդը այդ գրութեան վրայ դիմում բրեր է առաջ հիւպատոսին, որ նամակ մը գրելով դատաւորին, յայտներ թէ հակառամամադրականները եթէ յանդգնին որ և է թշնամական ընթացք ունենալ դէպի Հայերը, չարաչար պիտի պատժուին։ Միեւնոյն ատեն հիւպատոսը հերքեր է այն ամբիտ լուրը թէ Հայերը կ'օգնեն պարսիկ յեղափոխականներուն։ Այս գրութիւններուն վրայ, Պարսից դատաւորը նամակով մը շնորհակալութիւն յայտներ է Առաջնորդին որ Հայերը միշտ չէզոք մնացած են և սիրալիր յարաբերութիւն ունեցած են դէպի այն բոլոր փախստական Պարսիկները, որոնք կողոպտուած փախած՝ ապաստանարան գտեր և հիւրասիրուեր են Հայերու կողմէ։ Կարապետ վրդ. շնորհակալութիւնն նամակով պատասխաներ է։

ՍԵՒԱՍՏԻԱՅԻ ԱԳԱՐԱՍԱՆԵՆԱՅԻՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ.— Կիրակի օր տեղի ունեցաւ Ս. Խաչ վարժարանի սրահին մէջ, Սեւաստիոյի Ազգասասնամ ընկերութեան ընդհանուր ժողովը, վարչական անդամներու ներկայութեամբ, և գաղտնի քուէարկութեամբ իր դիւանը կազմեց հետեւեալ կերպով.— Ա. Առենապետ Բեսել էֆ. Մարգարեան, Բ. Առենապետ Դրիգոր էֆ. Շահպազեան, Ա. Առենադպիր Սարգիս էֆ. Թիւթիւնճեան, Բ. Առենադպիր Երուանդ էֆ. Հաղարապետեան։ Ցետոյ ձեռնարկուեցաւ Տեսչէն ժողովի կազմութեան և քուէի մեծամասնութեամբ անդամ ընտրուեցան, Տեսչք՝ Բարթամ Պէրպէրեան, Դարեգին Գալաֆեան, Թադէոս Դերձակեան, Լեւոն Գալամաճեան, Հրանդ Տանձիկեան, Յարութիւն Ներկարարեան, Պօղոս Մարտիրոսեան, Սիրաք Պարոնեան, Վազգէն Բաղդասեան։

Տ. ՄՈՒՇԵՂ ՍՐԲԱԶԱՆ. Երէկ Խոխանան չոգենաւով Իզմիր մեկնեցաւ դիմաւորելու համար Ամէն. Իզմիրեան Սրբազանը։

ԱՏԱՆԱՑԻ Առաջնորդ Տ. Մուշեղ Սրբազան այս կիրակի պատարագ պիտի մատուցանէ Պոյաճըգիւղի Երից Մանկանց եկեղեցիին մէջ, Թաղեցիներու հրաւէրով։

ՕՐՈՒԱՆ գրական նոսրութիւններէն է ծանօթ ուսուցիչ Սիմոն Գրամամճեանի հրատարակած այն պրակը՝ որ կը պարունակէ Իզմիրեանի և Դուբեանի կենսագրութիւնները իրենց ճշդրտագիր պատկերներով։

ՎԱՍՆԱՑԻ մէջ հաստատուած և «Արեւելեան Տպարան»ին տէր Տիար Օհանիկ Բարսեղեան, որ մէկ քանի օրվ է վեր մայրաքաղաքս եկած էր Վառնայէ, այսօր պուլկարական Գիրին չոգենաւով Վառնա մեկնեցաւ։ Տիար Բարսեղեան մէկ քանի ամիսէն իր տպարանը պիտի փոխադրէ Պոլիս։

ՌՈՍՏՈՓՈՒՆ կը գրեն մեզ օգոստ. 11 թուականով.— Տեղւոյս նորակազմ սահմանադրական Հայ Ակումբ՝ որ կը բաղկանայ բանիւրուն երիտասարդներէ, տեղեկանալով Հայաստանի մեր եղբայրներու թշուառութեան, ի նպաստ անոնց անմիջապէս նուիրահաւաքութեան մը ձեռնարկեց և այսօր իսկ առաջին անգամ բլլալով 30 օսմ. ոսկւոյ գումար մը գրկեց Պատր. Տեղապահ Դուլեան Սրբազանի։ Ուրախութեամբ կ'իմանանք որ բարեսէր Տիկիններ փոխադրելով իրենք ալ մասնակցիլ այս աղդասիրական ձեռնարկին, Տիկիններէ նուիրահաւաքութիւն պիտի ընէ այն նպատակով։

— 200է աւելի երիտասարդներ, երէկ, կիրակի, Ս. Յովհաննան վարժարանի սրահը հաւաքուելով և տեղւոյս Առաջն. Տեղապահ Վանքեան Սրբազանի պաշտօնավարութեան ի՛նչ ի՛նչ կէտերը նկատի առնելով՝ ընդհանուր դժգոհանք առաջ եկաւ. յետ խորհրդակցութեան որոշեցին խնդրել Դուլեան Սրբազանէ որ անմիջապէս պաշտօնէ դադրեցնէ այդ ոչ-սահմանադրապէս ընտրուած Տեղապահը։ Նոյնպէս փոփաք յայտնուեցաւ առաջիկայ Ս. Աստուածածնայ տօնական օրերուն առաջնակներու վրայ Իզմիրեան Հայրիկի պատկերը դնելու։

ՍԱՄՍՈՒՆ Հայրիկի պատկերը նկարել գեղակիրա ճաշակով մը և ծախսա հանել հրապարակին վրայ։ Վաճառման գործը պիտի յանձնուի տարբերութենէ դարձող դժբաղդ գաղթականներուն, որոնք այսպէս ապրելու միջոց մը պ'ունենան, քանի որ յայտնի է թէ մեր տարագիր եղբայրները նիւթական ինչ նեղութիւն կը քաշեն Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին չշրջապակին մէջ։

ՅՈՎՍԵՓՈՒՐԿԻՆ Լենդրանքին վրայ Պատ. Տեղապահ Տ. Եղիշէ Դուլեան Սրբազանի մեծադիր պատկերը չենուելով, Պարիարքարանի ընդունելութեան դահլիճի պիտի դրուի Պատրիարքներու շարքին մէջ, բացառաբար ըլլալով՝ պատրիարքական արժանաւոր տեղապահի մը պատկերը, ինչպէս եղած է բացառաբար տակէ առաջ Տ. Մատթէոս Մաղաքեան Սրբազանի համար։

ԲԷՅՈՒԹԼԵԱՆ Սրբազանին ժամանումին առթիւով Պոլսոյ բոլոր Հայ Վաճառականները որոշած են այսօր կէս օրէ վերջը իրենց վաճառատուները փակել ի պատիւ Մեծ Սրբազանին։ Ամէնքն ալ իրենց պաշտօնեաներուն հետ քարտի պիտի երթան դիմաւորելու։

ՊԱԼԱԹԻ մէջ Իզմիրեան Հայրիկ լաբանի մը հատատման առթիւ Թաղ. Խորհուրդի ատենապետ Ս. Թէլլեան 50 ոսմ. ոսկի նուիրած է։

ՊՈՒՐՍԱՆԱՅԻՆ մէջ առաջ եկած Սահմանադրական շարժումներուն Հայերը իրը քաջալերող ներկայացնելու դերը ստանձնած է Նովոյի Վրեմիայի մասնաւոր թղթակիցը, որ սկզբունքով ատելով այդ յառաջդիմական շարժումը, կը հեռագրէ որ այդ շարժումին մէջ պատասխանատու են Պարսկաստանի Հայերը։ Այդ սուտ լուրին նկատմամբ բողոք եղած է տեղին առաջ հիւպատոսին, որ պէտք զգացուցիր է այդ թղթակիցը հեռացնելու տեղէն։ Այդ չենծու լուրերուն հետեւանքով Ատրպատականի Առաջնորդ Կարապետ վրդ.ի ալ դիմում եղած էր որպէս զի յանձնէ ապատանողները, ապա թէ ոչ Հայերն ալ պատասխանատու կը մնան։ Առաջնորդը այդ գրութեան վրայ դիմում բրեր է առաջ հիւպատոսին, որ նամակ մը գրելով դատաւորին, յայտներ թէ հակառամամադրականները եթէ յանդգնին որ և է թշնամական ընթացք ունենալ դէպի Հայերը, չարաչար պիտի պատժուին։ Միեւնոյն ատեն հիւպատոսը հերքեր է այն ամբիտ լուրը թէ Հայերը կ'օգնեն պարսիկ յեղափոխականներուն։ Այս գրութիւններուն վրայ, Պարսից դատաւորը նամակով մը շնորհակալութիւն յայտներ է Առաջնորդին որ Հայերը միշտ չէզոք մնացած են և սիրալիր յարաբերութիւն ունեցած են դէպի այն բոլոր փախստական Պարսիկները, որոնք կողոպտուած փախած՝ ապաստանարան գտեր և հիւրասիրուեր են Հայերու կողմէ։ Կարապետ վրդ. շնորհակալութիւն նամակով պատասխաներ է։

ՍԵՒԱՍՏԻԱՅԻ ԱԳԱՐԱՍԱՆԵՆԱՅԻՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ.— Կիրակի օր տեղի ունեցաւ Ս. Խաչ վարժարանի սրահին մէջ, Սեւաստիոյի Ազգասասնամ ընկերութեան ընդհանուր ժողովը, վարչական անդամներու ներկայութեամբ, և գաղտնի քուէարկութեամբ իր դիւանը կազմեց հետեւեալ կերպով.— Ա. Առենապետ Բեսել էֆ. Մարգարեան, Բ. Առենապետ Դրիգոր էֆ. Շահպազեան, Ա. Առենադպիր Սարգիս էֆ. Թիւթիւնճեան, Բ. Առենադպիր Երուանդ էֆ. Հաղարապետեան։ Ցետոյ ձեռնարկուեցաւ Տեսչէն ժողովի կազմութեան և քուէի մեծամասնութեամբ անդամ ընտրուեցան, Տեսչք՝ Բարթամ Պէրպէրեան, Դարեգին Գալաֆեան, Թադէոս Դերձակեան, Լեւոն Գալամաճեան, Հրանդ Տանձիկեան, Յարութիւն Ներկարարեան, Պօղոս Մարտիրոսեան, Սիրաք Պարոնեան, Վազգէն Բաղդասեան։

Տ. ՄՈՒՇԵՂ ՍՐԲԱԶԱՆ. Երէկ Խոխանան չոգենաւով Իզմիր մեկնեցաւ դիմաւորելու համար Ամէն. Իզմիրեան Սրբազանը։

ԱՏԱՆԱՑԻ Առաջնորդ Տ. Մուշեղ Սրբազան այս կիրակի պատարագ պիտի մատուցանէ Պոյաճըգիւղի Երից Մանկանց եկեղեցիին մէջ, Թաղեցիներու հրաւէրով։

ՕՐՈՒԱՆ գրական նոսրութիւններէն է ծանօթ ուսուցիչ Սիմոն Գրամամճեանի հրատարակած այն պրակը՝ որ կը պարունակէ Իզմիրեանի և Դուբեանի կենսագրութիւնները իրենց ճշդրտագիր պատկերներով։

ՎԱՍՆԱՑԻ մէջ հաստատուած և «Արեւելեան Տպարան»ին տէր Տիար Օհանիկ Բարսեղեան, որ մէկ քանի օրվ է վեր մայրաքաղաքս եկած էր Վառնայէ, այսօր պուլկարական Գիրին չոգենաւով Վառնա մեկնեցաւ։ Տիար Բարսեղեան մէկ քանի ամիսէն իր տպարանը պիտի փոխադրէ Պոլիս։

ՌՈՍՏՈՓՈՒՆ կը գրեն մեզ օգոստ. 11 թուականով.— Տեղւոյս նորակազմ սահմանադրական Հայ Ակումբ՝ որ կը բաղկանայ բանիւրուն երիտասարդներէ, տեղեկանալով Հայաստանի մեր եղբայրներու թշուառութեան, ի նպաստ անոնց անմիջապէս նուիրահաւաքութեան մը ձեռնարկեց և այսօր իսկ առաջին անգամ բլլալով 30 օսմ. ոսկւոյ գումար մը գրկեց Պատր. Տեղապահ Դուլեան Սրբազանի։ Ուրախութեամբ կ'իմանանք որ բարեսէր Տիկիններ փոխադրելով իրենք ալ մասնակցիլ այս աղդասիրական ձեռնարկին, Տիկիններէ նուիրահաւաքութիւն պիտի ընէ այն նպատակով։

— 200է աւելի երիտասարդներ, երէկ, կիրակի, Ս. Յովհաննան վարժարանի սրահը հաւաքուելով և տեղւոյս Առաջն. Տեղապահ Վանքեան Սրբազանի պաշտօնավարութեան ի՛նչ ի՛նչ կէտերը նկատի առնելով՝ ընդհանուր դժգոհանք առաջ եկաւ. յետ խորհրդակցութեան որոշեցին խնդրել Դուլեան Սրբազանէ որ անմիջապէս պաշտօնէ դադրեցնէ այդ ոչ-սահմանադրապէս ընտրուած Տեղապահը։ Նոյնպէս փոփաք յայտնուեցաւ առաջիկայ Ս. Աստուածածնայ տօնական օրերուն առաջնակներու վրայ Իզմիրեան Հայրիկի պատկերը դնելու։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹՈՒՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

ԳԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԴԱՆՈՒՈՒԹԻՒՆ

ՓՈԽԱՆՈՐԴԱՐԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ

Փոխանորդարանս հարկ կը համարի արդյ ազգայիններու ծանուցանել թէ, հետեւեալ բարեսէր ազգայիները ի նպաստ բանտերէ ազատուած և աքսորէ վերադարձած ազգայիներու նշանակուած գումարները զրկած են 26 յուլիս 1908ին։ Համի Աստուածատուր 3. Մէրճիմէքեան 5 օսմ. ոսկի, Միհրան Պ. Իսէֆեան 5, Սեւասիս Ս. Իսպէչեան 2½, Մկրտիչ Պ. Սիրեան 2½, Յովհաննէս Պ. Թէլֆեան, 3. և 3. Սահակ Աղթբրտարեան, Յակոբ Մ. Էվրէնեան, Համի Կարապետ Մ. Օհանեան Շական, Սեդրաք Մ. Թիմուրեան, Միսաք Պ. Ավանդեան, Սարգիս Մ. Թէլֆեան, Յակոբ Մ. Թորլեան մէյմէկ օսմ. ոսկի։ Գումար 27 ոսկի։ Իսկ 1 օգոստոս 1908ին հետեւեալները. Սարգիս Տիրսկեան որդիք, Հ.ճի Կարապետ 3. Պամամճեան, 3. 3. Եռատեան Ընկերութիւն Շական և Յակոբ Մ. Ինճուճեան 1 օսմ. ոսկի։ Գումար 7 ոսկի։

ՅԱՅՏԱԳԻՐ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԻ

Ի ՆՊԱՍՏ

ՀԱՅ ԲԱՆՏԱՐԿԵԼՈՅ

ԲԵՐԱ Վ.ԱՐԻՒԼԻ ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

Օգոստոս 17 կիրակի գեր.ի ժամը ճիշդ 7ին

ՆԱԽԱԶԵՌՆՈՒԹԵԱՄԲ

ՄԻՀՐԹԱՏ ԷՖԷՆՏԻ ՊԵԼԷՐԵԱՆԻ

Ի դիմաց Կարգադիր Մասնախումբին՝ Նախագահ՝ Լեւոն էֆ. Արմաղանեան, Առենադպիր՝ Լեւոն էֆ. Փափազեան, Գանձապետ՝ Վահան էֆ. Երամեան, Հաշուակալ՝ Վրդանէս էֆ. Մարտիկեան։

Ա. ՄԱՍ

1. Բայրերգ Դիւցազանց (հեղինակ Ա. Մրսբրլեան), դաշնակի և ջութակներու ընկերակցութեամբ։ 2. Բացման ճառ (Վահրամ էֆ. Մարգարեանի կողմէ)։ 3. Երգ՝ Հայեր այսօր ազատ կենաքի նոր արեւ (հեղինակ Գր. Զուլֆեան)։ (Մեներգ)։ 4. Մեներգ՝ Տէր կեցո զմշէաս (Արմենակ էֆ. Սարգիսեանի կողմէ)։ 5. Խմերգ՝ Արիք Հայկազունք։ 6. Ճառախօսութիւն (Երամեան էֆ. Գէորգեանի կողմէ)։ 7. Rêverie Russe (հեղինակ Hermann) ե. Մրսբրլեանի կողմէ ջութակով և դաշնակի ընկերակցութեամբ։

Բ. ՄԱՍ

1. Խմերգ՝ Ի բիւր ծայնից (ամբողջ խումբին կողմէ)։ 2. Մեներգ՝ Ծիծեռնակ (Հրանդ էֆ. Աքիսարեանի կողմէ)։ 3. Խմերգ՝ Երէ՛ք եղբարք բոլորուելով (ամբողջ խումբին կողմէ)։ 4. Berçeuse (հեղինակ Ա. Մրսբրլեան) Օր. Մաք Զաքարեանի և Օր. Նուարդ Պաղմաղեանի կողմէ Չուիտակի և դաշնակի ընկերակցութեամբ։ 5. Անակնկալ մը Հանդէսին վայրը պիտի բացատայտէ։ 6. Էյ վաղան էյ իսմիմ մուշիք (խումբին կողմէ)։ 7. Ճառախօսութիւն (փոստարան Հմայեակ էֆ. Մոսքոլեանի կողմէ)։ 8. Խմբերգ՝ Լոյս է երկին և ծովն է լոյս։

ՍԻՆԷՄԱԹՕԿՐԱՖ

Ծանօթ.—Մասնախումբս խիստ զուարթ տպաւորութեան մը տակ ձգելու համար Պատ. Հաստարակութիւնը, ի նպաստ Հայ աքսորեալներու սարքած Նուագահանդէսը պիտի փակէ 4 հատ խիստ ծիծաղաշարժ Սինեմատոկրաֆի տեսարաններով։

Ծանօթ երգահան Անարան էֆ. Մրսբրլեան Մասնախումբիս առաջարկութեան վրայ պատրաստած է «Բայլերգ Դիւցազանց»ը, որուն չորը որոշած է յատկացնել մեր նպատակին։

Ամէն գործառնութեանց համար դիմել Եօրամեան Տպարան Ֆինճանճիլար Եօքուշ։

Մէկ տոմսակը մէկ անձի համար է միայն։

«ՕԹԷԼՕ»Ն ՀԱՅԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒՈՎ

Հայ թատրոնի կարօտը կը քաշէինք տարիներէ ի վեր, և երէկ գիշեր այդ արտակարգ կարօտին և փայլուն հայ արուեստագէտ մը վայելելու համար էր որ Օսմանի թատրոնը ասելի ձգելու տեղ չկար, և ուր չնորհալի Հայուհիները առաջ թիւ մը կը կազմէին։ Ցայտագիրը բաւական ճոխ էր և Օթէլլոն պիտի ներկայացուէր հայերէն լեզուով։ Թատերասէրը զեղեցիկ և հայոյ ծաղկիփունջի մը երեւոյթը ունէր և ամէն գէմքի վրայ անսովոր հեռաբերութիւն մը կը կարդացուէր։ Ներկայացումը սկսաւ գեղեցիկ և ազդու բանաստեղծութեամբ մը, զոր կարդաց ծանօթ բանաստեղծ Ռ. Սեւակ, յատակ և կորովի չեչտերով։ Բանախօսը չեչտեց մեր կեանքը պատկերացնող հայ թատրոնի մը պէտքը և ջերմագին ծափահարութենէ ետք ժամանեցաւ։

Ռ. Սեւակի գեղեցիկ բանախօսութենէն յետոյ վարագոյրը բացուեցաւ և թատերաբեմէն ներս յայտնան մուտք մը զործեց տարտնդաւոր հայ ողբերգակը, Վահրամ Փափազեան, ցնցող տպաւորութիւն մը գործելով հանդիսականներուն վրայ, որոնք հիացիկ մրմնջներով կը դիտէին Օթէլլոյի երիտասարդ դերասանը։ Ամբողջի աչքարձանչող թատերգրին այդ գլուխ-գործոցը, Օթէլլո, անթերի յաջողութեամբ և արուեստագիտական ճշմարիտ զգացումով մը ներկայացուեցաւ Վահրամ Փափազեանի կողմէ։ Անոնք որ ողբացեալ Ադամեանի դերասանութիւնը տեսած էին Օթէլլոյի մէջ, հաճոյքն ունեցան հաստատելու թէ հայ երիտասարդ ողբերգակ դերասանը արժանաւոր յաջորդն է Ադամեանի, և քիչ ատենի մէջ կրցած է Շէյքսպիրի դերը ուարին խաղերը այնքան յաջողութեամբ ներկայացնել, Նոմէլլին պէս մեծ արուեստագէտի մը խաղակից ըլլալով։ Եւ իրաւ Օթէլլո ներկայացնել ամէն արուեստագէտի գործ չէ երբեք, եւ արուեստագիտական խոր ըմբռնում կը պահանջէ, բան մը որ լիապէս ունի Փափազեան, ինչպէս ակներեւ է յայտ եկաւ երէկ գիշերուան փայլուն ներկայացումին մէջ, որ ճշմարիտ յաղթական մը եղաւ Հայ երիտասարդ արուեստագէտին համար։ Օթէլլոյի նիւթը ծանօթ է ամէնուն, սիրոյ նախանձին ողբաբաղ ճանկերուն մէջ ընկած ամուսնի մը կեանքն է որ կը պարզուի թատերախաղին մէջ, ուր այնքան յուզիչ ու կրքոտ տեսարաններ կան, որոնք փչաքաղ կ'ընեն մարդուն մարմինը։ Վահրամ Փափազեան նախանձոտ ամուսնի իր դերին մէջ կատարելագործութիւն և ճշմարիտ յուզումնակատութիւն մը դրաւ։ Կրքոտ նախանձոտ վայրագ արտայայտութիւն մը կը պարզէր իր դէմքը և սրտին ու հոգեին մղեցիկ հրայրքը կ'արտայայտար բովանդակ էութեամբ։ Փափազեանի դիմայեղութիւնը (mimique) անթերի է և ճշմարտապէս արտայայտիչ։ Եակայի դերակատարը՝ Եաշլիկեան բաւական յաջողութեամբ կատարեց իր դերը։ Միւս դերակատարները, ամէնքն ալ ամաթէօր, ասելի կամ նուազ յաջողութեամբ փայլեցան իրենց դերերուն մէջ։ Բնականաբար չէնք կրնար ասելի պահանջկոտ ըլլալ այդ մասին, քանի որ խումբը կազմուած էր ամաթէօրներէ միայն, և արդէն իսկ մեծ յանդգնութիւն մըն էր Օթէլլոն բեմ հանել, որ յուսացուածէն ասելի յաջողեցաւ, հակառակ յոռետես գուշակութեանց։ Իրաւ է որ Օթէլլոն ամբողջապէս չներկայացուեցաւ երէկ գիշեր, այլ կարեւոր տեսարաններ միայն, բայց այսչափն իսկ ցոյց տուաւ թէ այդ նոր թատերախումբին մէջ բեմական կարողութիւն ունեցող ապագայ դերասաններ չեն պակսիր։ Օթէլլոն, որ ջերմագին ծափահարութիւններով սկսած էր, որարդնոստ ծափահարութիւններով վերջացաւ։ Ծաղկեփունջեր նուիրուեցան Վահրամ Փափազեանի և երկու շնորհալի դերասանուհիներու, որոնց անունները չենք գիտեր դժբախտաբար, քանի որ բոլոր դերակատարները կեղծանուններ կը կրէին յայտագրին մէջ։ Միջնարարներուն՝ գեղեցիկ կոստիներ ածեց նուազախումբը։

Օթէլլոյէն յետոյ յաջողապէս ներկայացուեցաւ Ազգեքանդը Փանոսեանի Թ.կնաձուեցը անուն մէկ արար կատակերգութիւնը, որուն մէջ Կարապետ Լօքմանեան ցոյց տուաւ թէ լաւ դերասան մը պիտի ըլլայ, եթէ բարբարոսի նուիրուի բեմական ասպարէզին։ Այս սիրուն կատակերգութիւնը, Օթէլլոյ յետոյ, հաճելի պէսպիսութիւն մը ընծայեց, զրաւարիութեան և ծիծաղի սիրելով ամբողջ թատերասրահին մէջ։ Կարկաչուն միջնադարեայ մը յետոյ, երբ նուազախումբը ասարժայուր կատրիներ նուազեց, Վահրամ Փափազեան, Ֆրանսերէն լեզուով արտասանեց Բօրնէյլի Սիրը և Վ. Հիւգոյի Կարտինալը։ Զարգացած հիանալի էր հանկարելի դերասանին առոգանութիւնը և օտար արուեստագէտ մը չպիտի կրնար աւելի գեղեցիկօրէն արտայայտել այդ երկու հանրաճանաչ հատուածները, որոնք զմայլանքի և արդչանքի մէջ մղեցին ներկաները։ Փափազեան սրտաշարժ և խրատչիչ ծափահարութիւններու մէջ վերջացուց իր արտասանութիւնը։ Կէս գիշերը չասուց անցած էր, մինչ հանդիսականները տակաւին չէին ազատ բաժնուիլ թատերասրահէն, սքանչելի արուեստագէտին տարած հմայքով օծուն։

ՍԱՐՈՒԵՆՏԱՍԵՐ

ԿԱՐԴՅՑԷ՛Ք ԵՒ ԽՆԴՅՑԷ՛Ք

Խնդալը մարդոց ամենամեծ հաճոյքներէն մէկը եղած է։ ԾԱՂԻԿ զուարճաբերքը (սաթիրական-ծաղրաբերը) կը հրատարակի ձեզ խնդացնելու համար։ Քիչ մըն ալ կենդով չորս կողմը։ Զէ՛ք ճանչնար Գ. Թորոսեանը (Բ. Լուսթիւնեան) որ ճաթեցնելու չափ կը խնդացնէ ձեզ, և խնդացնելու համար կը հրատարակէ ԾԱՂԻԿը։ Ցանուա՛ք այս օրուան թիւը։ Բովանդակութիւնն է.— «Անհոգի մը... հոգերը» (խմբ.)։ «Մկրտիչ Մելիքեան մեր առջեւ»։ «ԾԱՂԻԿԻՆ ժուռնալը»։ «Ինչ կ'ուզենք»։ «Ազգային տղդրուկներ» և «Ստրատկներ»։ Հետաքրքիր նաեւ իր յաջորդական թիւերուն, չարաթը երեք անգամ։ Զերմօրէն կը յանձնարարէ զայն ձեզ... Գր. Թորոսեան։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԱՐԻԶԻՆ, 25 օգոստոս.— Իտալիոյ արտաքին գործոց Նախարար Պ. Դիզդոնի որ Պավիէրա կը գտնուի, Պալդերսիպալէն գնաց և հոն ժամու մը չափ տեսակցեցաւ Դերմանիոյ արտաքին գործոց Նախարար Պ. Քոն Շէօնի հետ՝ ընդհանուր կացութեան և մասնաւորաբար Թուրքիոյ դէպքերուն վրայ։ Պ. Դիզդոնի տեղեկութիւններն պիտի տեսակցի Աւստրիոյ-Հունգարիոյ արտաքին գործոց Նախարարին հետ՝ համաձայնութիւն գոյացնելու Թուրքիոյ մէջ ազգայնականներու կուսակցութիւնը հանդարտեցնելու մասին ձեւք առնուելիք միջոցներուն վրայ։

**ՌԱ

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻՆ

ՆՈՐ ՅԱՅՏԱԳԻՐ

Կայս. կառավարութեան բարձր հովանիին տակ ապաստանող գաղթականներու գտնելման դախքին համար Երկրագործական Պանքային կողմէ կազմակերպուած վիճակահանութիւնը այսուհետեւ ամէն ամսոյ սկիզբը պիտի կատարուի։ Պարգեւ չշնորհող ամսականները ամբողջ տարի մը պիտի կրնան մասնակցիլ վիճակահանութեանց։ Ամբողջ ամսականներու արժէքին հարիւրին եօթանասունը՝ դարձեալ ամսականներու եւ ամօրթիներու պիտի յատկացուի։ Ուստի սոյն վիճակահանութիւնը հանրօգուտ կերպով բարեփոխուած է։ Նոր կազմակերպութեամբ՝ ամսականներուն թիւը պիտի ըլլայ 250,000, և ասոնցմէ 62,500 թիւ պարգեւ ու ամօրթի պիտի շահին։ Ինչպէս կ'երեւի ստորեւ հրատարակուած յայտագրէն, մեծ պարգեւը 12,000 ոսկի է, և անկէ զատ՝ երկու, երեք, չորս, հինգ և վեց հազար ոսկիի նպաստաւոր պարգեւներ ալ կան։ Ցամսականները զանազան ստորաբաժանումներ ունին. ամբողջ, կէս, մէկ քառորդ և մէկ ութերորդ։ Ամբողջ ամսակին գին նշանակուած է երկու օսմ. ոսկի, կէսին՝ մէկ օսմ. ոսկի, քառորդին՝ կէս օսմ. ոսկի և մէկ ութերորդին՝ մէկ քառորդ օսմ. ոսկի։ Ցամսակ գնողներուն դիւրութիւն մը ըլլալու համար՝ կէս, քառորդ և մէկ ութերորդ ամսականներուն մէկ մասը չորս թիրաժի յատուկ երեքական կօրի բաժնուած է։ Ցիշեալ նստրակաւոր ամսականները՝ մէջերիէն 19 զրուշի հաշուով՝ կէս ամսականներուն գինը 72 զրուշ է, մէկ քառորդինը՝ 36 զրուշ, իսկ մէկ ութերորդինը՝ 18 զրուշ։ Երկրագործական Պանքայի կեդրոնատեղիէն և կամաւորին գլուխը գանուող մասնաճիւղէն մեծաքանակ ամսակ գնողներուն հետեւեալ զեղչերը պիտի ըլլան. մէկ անգամէն 10 օսմանի ամսակ գնողներուն՝ %ին 7. մէկ տարուան ժամանակամիջոցին՝ 1001 ոսկրի ամսակ գնողներուն %ին 8, 2001 ոսկիի ամսակ գնողներուն՝ %ին 9. 3001 ոսկիի ամսակ գնողներուն՝ %ին 10ը, և 10,001 ոսկիի ամսակ գնողներուն՝ %ին 12. առաջին թիրաժը պիտի կատարուի 1324 մարտ 1ին, Հանրօգուտ Շինութեանց Նախարարութեան պաշտօնական մէջ, ի ներկայութեան Պանքայի Վարչական Խորհուրդի անդամներուն, հայուակային և եկամական, հայուակալուութեանց Ատեանին և Օսմ. Կայս. Պանքայի կողմէ կարգուած պաշտօնեաներէ կազմուած մասնաւոր ժողովոյ մէջ։

1324 տարուան յատուկ Երկրագործական Պանքային վիճակահանութեան յայտագիրը

Ա. թիրաժ (Մարտի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգ.	Բ. թիրաժ (Ապրիլի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգ.	Գ. թիրաժ (Մայիսի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգ.
1	600000	600000	1	300000	300000	1	300000	300000
1	200000	200000	1	100000	100000	1	100000	100000
1	100000	100000	3	40000	120000	3	40000	120000
2	40000	80000	5	20000	100000	5	20000	100000
5	20000	100000	15	10000	150000	15	10000	150000
15	10000	150000	50	4000	200000	50	4000	200000
50	4000	200000	275	400	110000	275	400	110000
275	400	110000	3150	200	630000	3150	200	630000
3150	200	630000	—	—		—	—	
3500		2170000	3500		1710000	3500		1710000

Դ. թիրաժ (Յունիսի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգ.	Ե. թիրաժ (Յուլիսի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգ.	Զ. թիրաժ (Օգոստոսի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգ.
1	300000	300000	1	300000	300000	1	400000	400000
1	100000	100000	1	100000	100000	1	100000	100000
3	40000	120000	3	40000	120000	3	40000	120000
5	20000	100000	5	20000	100000	5	20000	100000
15	10000	150000	15	10000	150000	15	10000	150000
50	4000	200000	50	4000	200000	50	4000	200000
275	400	110000	275	400	110000	275	400	110000
3150	200	630000	3150	200	630000	3150	200	630000
3500		1710000	3500		1710000	3500		1810000

Է. թիրաժ (Սեպտ.ի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգ.	Ը. թիրաժ (Հոկտեմբ.ի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգ.	Թ. թիրաժ (Նոյեմբերի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգ.
1	400000	400000	1	400000	400000	1	400000	400000
1	100000	100000	1	100000	100000	1	100000	100000
3	40000	120000	3	40000	120000	3	40000	120000
5	20000	100000	5	20000	100000	5	20000	100000
15	10000	150000	15	10000	150000	15	10000	150000
50	4000	200000	50	4000	200000	50	4000	200000
275	400	110000	275	400	110000	275	400	110000
3150	200	630000	3150	200	630000	3150	200	630000
3500		1810000	3500		1810000	3500		1810000

Ժ. թիրաժ (Դեկտ.ի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգ.	ԺԱ. թիրաժ (Յունվ.ի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգ.	ԺԲ. թիրաժ (Փետրվ.ի սկիզբը) Հատ	Ոսկին 100էն	Հմգ.
1	500000	500000	1	600000	600000	1	1200000	1200000
1	200000	200000	1	200000	200000	1	500000	500000
1	100000	100000	1	100000	100000	1	400000	400000
2	40000	80000	2	40000	80000	1	300000	300000
5	20000	100000	5	20000	100000	1	200000	200000
15	10000	150000	15	10000	150000	10	100000	1000000
50	4000	200000	50	4000	200000	20	40000	800000
275	400	110000	275	400	110000	65	20000	1300000
3150	200	630000	3150	200	630000	300	10000	3000000
						750	4000	3000000
						1250	800	1000000
						21600	200	4320000
3500		2070000	3500		2170000	24000		17020000

ՀԱՍՈՒՑԱԿ

	Ոսկին 100էն
Իւրաքանչիւրը երկու օսմ. ոսկիի արժէքով 25ական հազարներու հանուած երկու հարիւր յիսուն հազար ամսականներուն փոխարժէքը	50,000,000
	50,000,000

ԾԱԽՍ

	Ոսկին 100էն
Շահող թիւերուն համար տրուելիք հարիւրին 75ը	37,510,000
Գաղթականներու ցանկնածողին պատկանած հարիւրին 17ը	8,500,000
Գէնիէ և վարչութեան ծախքերուն փոխարժէքը եղող հարիւրին 8ը	3,990,000
	50,000,000

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻԿ

BANQUE DE SALONIQUE

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 ֆր.
ՎՃԱՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարս 1906ին
8,000,000 ֆր.
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարս 1906ին
3,700,000 ֆր.

ԿԵԴՐՈՆՆ Է ՍԵԼԱՆԻԿ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ՝ Ադրեանոպիրիա, Գում Կիրէ, Գաւալա, Կ. Պոլիս (Գալաթիա և Գալաթա), Մանասթիր, Սկիւտարի եւ Իզմիր։

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻՔ խնամով կը կատարէ Կ. Պոլսոյ, Եւրոպական Թուրքիոյ ու Ասիոյ և Եգիպտոսի հրապարակներուն, ինչպէս նաև միւս օտար քաղաքներուն վրայ քաշուած փոխանակագիրներ։ Չէքերու հաշիւներ կը բանայ։ Արժեթուղթերու վրայ փոխառութիւններ կ'ընէ։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ եւրոպական բոլոր հրապարակներուն վրայ։ Չէքեր ու վարկագիրներ կը հանէ Թուրքիոյ և արտասահմանի բոլոր քաղաքներուն վրայ։ Աւանդներ կ'ընդունի ի տես վճարելի՝ 3, 6, 9, 12 ամսուան օրոյ պայմանաժամերով։ Վերջապէս սեղմանաւորական ամէն գործառութիւններ կը կատարէ լաւագոյն պայմաններով։ Պանքը Սալօնիք փոքր վճարումներու համար ալ Խնայողական Մնուցուկ մը ունի, յատնապատուար պայմաններով։ 50—13

Khedivial Mail Line

(Քէդիվիալ Մէյլ Լայն)

Շոգենաւային Ընկերք

Նաւաբեկական ամենեն արագ երթեւեկը Պոլսոյ եւ Ադրեանոպիոյ միջեւ

Իսմայիլիա շոգենաւը, նաւապետ Անտէրլիէ, կիրակի, 23 օգոստոս 1908 (Հ. ժ.) կէս օրին Ադրեանոպիրէն հոս կը ժամանէ, իսկ երեքշաբթի 25 օգոստոս 1908 (Հ. Ե.) կէս օրէ ետքը, ժամ 3ին պիտի մեկնի Ադրեանոպիրա, հանդիպելով Իզմիր և Պէրգամ։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻՇ

Ասուսան շոգենաւը, նաւապետ Անտէրլիէ, օգստ. 29ին կ. Պոլսէն ճամբայ պիտի ելլէ դէպի Կէլիպոլը, Տարանտէ, Միտիլի Իզմիր, Սաքիզ, Հոռոդոս, Մերսին, Իսքէնտէրուն, Սուրիական Տրիպոլիս, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բորթ-Սաիտ և Ադրեանոպիս։

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Գալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմանէթի խան, իսկ մասնաճիւղը, Պոլիս, Վալիտէ Սուլթան խան։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Ժամանակացոյց կոխմ.երու երթեւեան. 1908 մարտ 1 (Ն. Տ.) կիրակի օրէն սկսեալ

ԳՈՆԻԱ — ԷՐԷՃԼԻ — ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻՒ

ԵՐԹ Կայարան	Կոխմ. 622 Ապր. եւ Ճմբ. Առտու	
Գոնիա	մկն.	11 —
Գաչլի խան		11 31
Զումբա		12 15
Արբզ Էօրէն		12 43
Մանասուն		1 22
Գարաման	ժմն.	1 43
	մկ.	1 58
Սիարօվա		2 24
Այրանճը-Տէրպէնտ		4 14
Ալաճա		4 50
Էրէյլի	ժմն.	4 15
	մկն.	4 45
Պուլկուրլու իրիկուն	ժմն.	5 —

ԵՐԹ Կայարան	Կոխմ. 621 Ապր. եւ Ճմբ. Իրիկուն	
Պուլկուրլու	մկն.	5 20
	ժմն.	5 38
Էրէյլի	մկն.	7 20
Ալաճա		7 47
Այրանճա-Տէրպէնտ		8 33
Սիարօվա		9 11
Գարաման	ժմն.	9 32
	մկն.	9 55
Մանասուն		10 24
Արբզ Էօրէն		10 57
Զումբա		11 30
Գաչլի խան		12 06
Գոնիա իրիկուն	ժմն.	12 35

50—8

ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՏԱՐԻՆԵՐԷ Ի ՎԵՐ ՃԱՆՉՑՈՒԱԾ Է

Միլքմէյտ Պրէնտ Սուիս Միլքը

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ՍՆՈՒՆԴՆ Է

Ամէն անոնք որ գործածած են այս կաթը՝ կ'ընդունին որ

ՄԻԼՔՄԷՅՏ ՊՐԷՆԴ ՍՈՒԻՍ ՄԻԼՔԸ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ Է ՏՂԱՅՈՑ ՀԱՄԱՐ

ԿԵՆՍԱԿԱՆ՝ ԿԵՐԱԿՈՒՐԻ ՀԱՄԱՐ ԵՒ ԱՄԷՆՈՒՆ ԵՎ ԱԳԱՏԱԿԱՐ

50—17

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

11,000,000 օսմ. ոսկի կամ 250,000,000 ֆրանկ դրամագլուխով

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Պոլսոյ
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Եէնի Ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ՝ Թէրա, Շիտակ Ճամբան թ. 347

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ԲԱՐՁՐ ՍԷՏ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Աստալիա, Ատանա, Այտըն, Աֆիոն-Քարահիսար, Հայէպ, Ադէքսանդրիա, Խարբերդ, Էնկիւրի, Պաղատատ, Պասրա, Պէյրութ, Պրուսա, Քասթէմունի, Քաւալա, Տէտէ Աղաճ, Էսկիշէհիր, Երուսաղէմ, Քէմախաղ, Գոնիա, Դամասկոս, Լիմասոլ, Մարսովան, Մէրսին, Միտիլի, Մանասթիր, Նիքոսիա, Ուշակ, Բաք-Սահատ, Սեյսանիկ, Սամսուն, Սրվազ, Իզմիր, Տրապիզոն, Սուրիական Տրիպոլիս եւ Սկիւտարի։

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուով (գաշիէ-գուրան) փոխառութիւն կ'ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (բոլիցա) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կը զեղչէ։ Թուրքիոյ և օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ ու հեռագրական արտոնեալներ կուտայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժեքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ։

Թուրքիոյ եւ արտասահմանի մէջ կրեդիտներ եւ փոխանակագիրներ կը գտնէ, սակարանական հրամաններ կը գործադրէ, գանագան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ ու կը ծախէ։

Օսմ. Կայս. Պանքան իբր աւանդ կ'ընդունի, պահպանման փոքր վարձքի մը փոխարէն, ամէն տեսակ արժեթուղթեր, օսմանեան կամ օտար, անուանական կամ կրողին։ Արժեթուղթերը կը պահեստի Չէյթուն արկղամուրերու մէջ հատատուած մասնաւորապէս շինուած նկուղներու մէջ (պեթոնով եւ մէքենաներ մարգուսմով), որոնք կատարեալ ապահովութիւն կ'ընծայեն։ Ընդունագիր մը կը յանձնէ, որուն մէջ նշանակուած են վիճակահանութեանց մէջ եկած թիւերը։

Օսմ. Կայս. Պանքան պաշտօնապէս կը գանձէ, առանց միջնորդչէքի, աւանդատուած արժեթուղթերուն կտրօնները, Կ. Պոլսոյ մէջ վճարելի։ Արտասահմանի մէջ գանձելի կտրօններուն համար չափաւոր միջնորդչէք մը կ'առնուի եւ օրուան փոխանակագրին համաձայն։ Անոր տիրոջ հաշուոյն կ'անցուի պայմանաժամի կամ գանձումի օրուան փոխանակագիրով։

Ժամանակին գանձելու համար՝ աւանդ տրուած արժեթուղթերուն կտրօնները պայմանաժամէն 20 օր առաջ կը կտրուին։

Օսմ. Կայս. Պանքան իբր աւանդ արժեթուղթեր կ'ընդունի նաեւ իր արտասահմանի գործակալութեանց մէջ՝ Լոնտոն ու Բարիզ, իր գլխաւոր մասնաճիւղերուն մէջ՝ Աղէքսանդրիա, Գահիրէ, Իզմիր, Պէյրութ, եւայլն, ինչպէս նաեւ իր գլխաւոր թղթակիցներուն մօտ՝ Աթէնք, Պէրլին, Պրիւսէլ, Հռոմ, Վիէննա, եւայլն։ Տոկոսներու արդիւնքը աւանդատուին արամադրութեան տակ դրուած է, կամ իր հաշուոյն անցուած, Կ. Պոլսոյ մէջ։ Այն յաճախորդները, որոնց արժեթուղթերը ի պահ դրուած են, կրնան իրենց թնդրանքին վրայ, գտնուած տեղերէն առնել կամ իրենց հասցէին ղրկել տալ։

Օսմ. Կայս. Պանքան կը կատարէ սակարանական հրամաններ մեր եւ օտար հրապարակներու վրայ. գնում եւ վաճառում կը կատարէ կանխիկ կամ պայմանաժամով։ Հանրութեան արամադրութեան տակ կը դնէ, օրուան գնով, կամ՝ արժեթուղթեր, ինչպէս Բաւմիլիի երկաթուղիի, Եգիպտական Քրէյտ Ֆոնտիէի Հունատանի ազգ. Պանքային պարտաթուղթերը, Օսմ. Ապահովագրական Ընկերութեան, եւայլնի բաժնեթուղթերը։ Անմիջական կերպով յանձնելի են այս արժեթուղթերը։

Օսմ. Կայս. Պանքան կը ստանձնէ արժեթուղթերու վրայ ամէն գործառնութիւններ. փոխանցում, կտրօններու նորոգում, եւն., մասնաւոր սակագնի մը համաձայն։ Օսմանեան եւ օտար արժեթուղթերու վրայ փոխառութիւն կ'ընէ հաշուընթացով և շատ է փաւոր պայմաններով։ Իրենց պայմանաժամէն առաջ կը զեղչէ կարգ մը օսմանեան եւ օտար արժեթուղթերու կտրօններ։ Իր մնուցկներուն մէջ գտնուած արժեթուղթերուն կտրօնները կը վճարէ, առանց միջնորդչէքի, ինչպէս 4% Օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերու, 1901-1905ի 4% Օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերուն եւ Ռիսոր նաւահանգստին 6% փոխառութեան պարտաթուղթերուն կտրօնները։

Օսմ. Կայս. Պանքան բաժին մը հաստատած է Սակարանի արժեթուղթերուն վրայ տեղեկութիւններ տալու, անոնք Սակարանիմէջ ընդունուած ըլլան կամ ոչ։ Այս տեղեկութիւնները ձրի կը տրուին։

Օսմ. Կայս. Պանքան կ'երաշխաւորէ ընդդէմ հարիւրին հարիւր վճարելէ առաջ եկած կորուստը, վիճակահանութեան միջոցաւ, այսինքն վճարման գինով։ Ապահովութեան ապիր, որ փոփոխական է, կը հաղորդուի ուղղին։ 50—31

ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ ԱՂՋԿԱՆՑ ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԼԵԶՈՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ, ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՅԵՐԵԿՆԱՅ

Կ. Պոլիս, Գասը-Գիւղ, Մէօհիւրսար ճաssէսի

Գրդ Տարեբերգաեն

Բանիմաց ծնողաց գնահատանքն և քաջալերութիւնն մէջ՝ Վարժարանս ամենայն կը չարունակէ իր ընթացքը արդիւնաւորապէս, իբրեւ իր սեւակին մէջ միակ ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ Հասատատութիւնը՝ աղջկանց խնամեալ և հիմնական կրթութեամբ նուիրուած, լեզուագիտական և գեղարուեստական ուղղութեամբ։

Վարժարանս հասատատուած է նորագոյն լայնաբակ և օդասուն շէնքի մը մէջ, որ իր ներքին լաժանումներովը և օդաւէտ դիրքովն ալ գաղտնական ամէն յարմարութիւն կը միացնէ իր մէջ, Գիշերօթիկ և Ցերեկեայ աշակերտուհեաց համար հանգստաւէտ, ամենեան և առողջապահիկ ամէն պայման լրացնելով։

ԱԶԳԱՅԻՆ ուսումնական և գիտական անդրամեկնութիւններէ զատ, հիմնական կերպով կ'աւանդուին Հայերեն, Թուրքերեն, Անգլիերեն եւ Թուրքերեն լեզուները, ձեւամբ մասնագէտ ուսուցիչներու և ուսուցչուհիներու, գործնական կեանքի արդի պահանջումներուն համապատասխան կերպով և դիւրաւոյց մեթոդներով։

Մասնաւոր խնամքն և հոգածութիւնն առարկայ է Թրամնարէին և Անգղիերէն լեզուաց Խօսելավարժութիւնը (բաաիթ)։ Ցատուկ խնամով կ'աւանդուին նաև Գծագրութիւն, Առտնին Տնտեսութիւն, Կար ու Ձեւ, Աակնագործութեան զանազան տեսակները (ձեւքով և մեքենայով), Զարդական և Դարձիական Երաժշտութիւն, մասնաւորապէս ԴԱՇՆԱՄԻ և ՁՈՒՈՒԱԿ։

Դիշերօթիկներու համար կատարեալ մնունդ և բնտանեկան անթերի խնամք։

Աշակերտաց վերամուսը տեղի պիտի ունենայ Սեպտ. 1 Բ.։

10—2

Տեսչուհի Հիլդագիր-Տնտեսեն
ՀԻՒՐԻՒՔԵԱՐ ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ Յ. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ

ԱՆԱՏՈԼԻԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կատարուելու 1908 մայիս 1 (Ն Տ) ուրբաթ օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ - ԴՈՆԻԱ

ԵՐԹ Դարձ. 22ն Ասոն Ռ. Ժ. Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կարգ. 22ն Խաուն Իրկ. Ժ. Վ.
10 20	մկն.	Էսկի Շէհիր	ժմն. 1 32
11 02	»	Կէօքէէ Քէրբք	մկն. 12 52
12 —	»	Սապանճը Գունար	» 12 10
12 59	»	Պաեունար	» 11 12
1 41	»	Զէքիրլէր	» 10 23
2 40	»	Տէօյէր	» 9 35
3 09	»	Իշանճիյէ	» 8 50
3 34	»	Համամ	» 8 24
3 44	»	Կազլիկէշլ Համամ	» 8 14
4 11	ժմն.	Աֆ. Գարա Հիսար	մկն. 7 43
4 31	մկն.	Աֆ. Գարա Հիսար	ժմն. 7 23
5 11	»	Պէշիրլի Զօպանլար	» 6 50
6 06	»	Ձայ	» 6 03
6 51	»	Իսնագլու	» 5 10
7 15	»	Եասսիան	» 4 45
7 46	»	Աք շէհիր	» 4 23
8 18	»	Ազարի քէօյ	» 3 43
9 —	»	Զավուշճը քէօյ	» 3 15
9 38	»	Իլկին	» 2 33
10 25	»	Գասրն-Խանը	» 1 39
11 20	»	Սէբայ-Իւի	» 12 57
11 52	»	Մէչատան	» 12 17
12 52	»	Բունար-Պաշը	» 11 12
1 30	ժմն.	Գոնեա	մկն. 10 30
Իրիկ.			Առտ.

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ - ԷՆԿԻՒՐԻ

ԵՐԹ Կառ. 122 Խաուն Առ. Ժ. Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կարգ. 1 Հեռուն Իրկ. Ժ. Վ.
12 —	մկն.	Էսկի Շէհիր	ժմն. 10 —
12 44	»	Աք Բունար	մկն. 9 18
1 24	»	Ալբիւ Քէօյ	» 8 46
2 4	»	Պէյլիք Ախուր	» 7 58
3 9	»	Սարիքէօյ	» 7 1
3 58	»	Պիչէր	» 6 4
4 35	»	Սապիէր	» 5 27
5 9	»	Պէյլիք Քէօփրիւ	» 5 —
6 3	»	Բօլաթլի	» 4 16
7 21	»	Մալի Քէօյ	» 2 49
8 15	»	Սէնճան Քէօյ	» 1 47
9 —	ժմն.	Էնկիրիւ	մկն. 1 —
Իրիկ.			Առ.

ՀԱՄԻՏԻԼ - ԱՏԱԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառ. 423 Խաուն Ռ. Ժ. Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառ. 425 Խաուն Կռ. Ժ. Վ.
6 26	մկն.	Համիտիէ	ժմն. 4 44
6 44	ժմն.	Առա-Բազար	մկն. 4 26

ԱԼԱՇԵՀԻՆՏ - ՔԷՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ	Կ. 322 խր. Առ. Ժ. Վ.	324 խր. Իր. Ժ. Վ.
Կայարան		
Ալաշեհիր մկն.	1 05	11 15
Քէօթահիա ժմն.	1 25	11 35

ԴԱՐՁ	Կ. 321 խր. Առ. Ժ. Վ.	323 խր. Իր. Ժ. Վ.
Կայարան		
Քեսթահիա մկն.	12 10	10 15
Ալաշեհիր ժմն.	12 30	10 35

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ — ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 44 խր. Ժ. Վ.	Թ. 46 խր. Ժ. Վ.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառ. Թ. 41 խր. Ժ. Վ.	Թ. 43 խր. Ժ. Վ.
առ. 11 —	իր. 7 58	մկն.	Քարաքէօյ Կամարլը	ժմն.	3 54	առ. 11 55 իր.
11 20	8 18	ժմն.	Հայատար Փաշա	մկն.	3 34	11 35
11 50	8 30	մկն.	» »	ժմն.	3 24	11 25
1 —	9 38	ժմն.	Բէնթիք	մկն.	2 13	10 07
1 16	9 52	մկն.	»	ժմն.	2 —	9 52
1 38	10 17	»	Թուզլա	մկն.	1 40	9 30
2 03	10 42	»	Կէյպզէ	»	1 18	9 09
2 27	11 04	»	Տիլ Իսքէլէսի	»	12 48	8 35
2 39	11 15	»	Թավշանճիլ	»	12 34	8 24
3 —	11 36	»	Հէրէքէ	»	12 23	8 12
3 21	11 56	»	Եսրէմճա	»	11 56	7 43
3 35	12 09	»	Թիւթիւն Զիֆլիք	»	11 44	7 30
3 47	12 23	»	Տէրինճէ	»	11 33	7 19
4 02	12 37	ժմն.	Իզմիտ	մկն.	11 15	7 03
4 27		մկն.	»	ժմն.		6 38
5 01		»	Պէօյիւք Տէրպէնտ	մկն.		6 02
5 34		»	Սապանճա	»		5 32
6 01		»	Համիտիէ	»		5 14
6 48		»	Կէյվէ	»		4 18
7 14		»	Աք Հիսար	»		3 52
7 49		»	Մէքէճէ	»		3 23
8 19		»	Լէֆքէ	»		2 49
8 57		»	Վէզիր Խան	»		2 11
9 40		ժմն.	Պիլէճիկ	մկն.		1 30
9 55		մկն.	»	ժմն.		1 20
11 05		»	Քարաքէօյ	մկն.		12 30
11 49		»	Պօղեուլք	»		11 54
12 42		»	Իսն Էօնիւ	»		11 17
1 09		»	Զուքուր Հիսար	»		10 44
իր. 1 44		ժմն.	Էսկի Շէհիր	»		10 05 առ.

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՕՔ

Ընդմէջ Հրլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օսեասյի

Նաւասպ	Թոն	Նաւասպ	Թոն	Նաւասպ	Թոն	Նաւասպ	Թոն	Նաւասպ	Թոն
Ալպանս	1069	Տիտ	1311	Հիսարլիք	1531	Մարսելիա	8709	Սարֆ	[illegible]
Ալէքթ	3607	Տամիսս	938	Հինաու	3720	Մրգասս	8557	Տիբիս	[illegible]
Անէէլս	1541	Ժուրս	3888	Հորթիս	1600	Միլ	1057	Սիլվիս	1
Աթիասք	2277	Տրաք	1718	Հուսվեզ	595	Մանդելեան		Ուզեր	[illegible]
Պասոս	1822	Տինամս	504	Իսիս	2354	Մուցիլս	3419	Քասս	189
Պարսիս	1264	Էպզ	3464	Իսաս	5543	Նէք	1433	Թ. Ուիլսոն	15[illegible]
Պրիֆիլ	4487	Էլսոքասս	1520	Ճիւն	1080	Օսիս	4100	Քոքս	[illegible]
Գէյրս	1371	Էրսաք	1841	Քլէս	1053	Սէթասիս	4036	Քուլեաս	14
Գուլիքս	1837	Ֆիս	984	Քուրինս	2307	Օրլանս	1535	Ուրպինս	[illegible]
Գրէս	1244	Ֆինլանս	1828	Քոնիս	1700	Սալերմ	1637	Վասս	191[illegible]
Դանս	1094	Ֆլամինկ	849	Լէս	1053	Սալ	510	Վալ	[illegible]
Զիքսիս	2799	Ֆրանսիս	4582	Լէբանթ	2279	Ռիալս	3329	Վաքթասիս	[illegible]
Մասէթ	1831	Կուլիսէ	3060	Լիվերս	1643	Ռինուլս	1553	Տէս	1850
Գուլասս	4235	Կիկանս	1148	Լասենս	3191	Ռալս	1613	Զեր	1200
Գանկս	2905	Կոզ	1011	Մալս	724	Բաէս	1789	Քարս	
Գարս	895	Կրասս	1695	Մարսեկս	1273	Բազարս	135	Վարսն	

Ընդհանուր վճարագով Հրլէն հոս կը սպասուին.

Ընդհանուր վճարագով Հրլէն հոս կը սպասուին.

Թոռիս շոգենաւը, նաւապետ Ֆարն։

Ալէքս շոգենաւը, նաւապետ Հիք։

Ընդհանուր վճարագով Հրլէն հոս կը սպաս